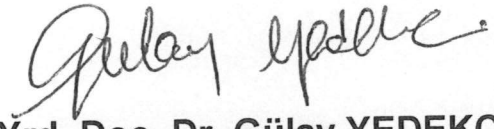

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Binali YILDIRIM tarafından, Anayasa'nın 98 ve TBMM Tüzüğü'nün 96 ve 99. maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplanması için gereğinin yapılmasını arz ederim.

Yrd. Doç. Dr. Gülay YEDEKCI
İstanbul Milletvekili

Tarihi ve kültürel değere sahip, Ağa Han Ödüllü TBMM Camii'nin kültür varlığı olarak mahkeme tarafından tescil edilen koruma kararı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın itirazı sonucunda Danıştay 14. dairesince kaldırılmıştır. TBMM Camii, mihrabı şeffaf, minaresi kavak ağacı şeklinde olan, mihrap duvarından bakıldığında cennet temsili olan kaskatlı bir havuza açılan, revak tarafında ise avlusu ve kütüphanesiyle birlikte özenle tasarlanmış, çağdaş cami mimarisinin özgün bir örneğidir.

TBMM Camii, Ağa Han Ödülü'ne "geleneksel ibadethanelerden ayrılan ve topoğrafyanın içine saklanan sıra dışı mimarisi" gerekçesiyle layık görülmüştür (1995). TBMM Camii, dönemin Ulusal Mimarlık Ödülleri Komitesi Başkanı Prof. Dr. Aydan Balamir tarafından "Minare yerine, insanı doğaya yakınlaştıracı şekilde bir kavak ağacı bulunmaktadır. Topoğrafyayı avantaja dönüştürerek caminin arka kısmı toprağa gömülü olarak, saklı bir havuza açılır. Şeffaf mihrap duvarından suyun görüntüsü ve sesiyle baş başa kalan insanın bir yalnızlık içinde ibadeti hedeflemiştir. Plan olarak dikdörtgen formu ile aslında kolonlardan arındırılmış bir Ulu Cami modelidir. Mihrabın şeffaf oluşu, cami mimarisinde hep yapılmak istenmiş olan, kible duvarını "ibadetle aşma"

ve maddeyi cisimsizleştirmeyi gerçekleştirir: Osmanlı camilerinde çok sayıda pencere çinilerle görüntüsü hafifletilen taş duvar, burada bir cam yüzeye dönüşerek, kible duvarı cisimden arındırılmıştır” denilerek tanımlanmıştır. 1998’de New York Times’ta yayınlanan makalede, caminin “laik devlete güç verircesine tasarlandığı” ifade edilmiştir.

Geçtiğimiz yıl bir perşembe günü kamuoyu bilgilendirilmeden TBMM Camii ibadete kapatılmış ve 26. Dönem 3. Yasama yılı açılışında, TBMM Başkanı tarafından TBMM Camii'nin yıkılacağı açıklanmıştır.

Bu bağlamda;

1. TBMM Camii'nin yıkılmasındaki amaç nedir?
2. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görevi kültürel değerleri korumak mıdır, yıkılması için bir kültürel mirasın üzerindeki tescili kaldırmak mıdır?
3. Düne dair ne varsa yıkıp yerine daha büyüğünü yapmaktaki amacınız kentlerin belleklerini silmek ve gelecek nesillere bırakılacak mirasları yok etmek midir?
4. Yeni yapılması planlanan projede mevcut camiye yıkmadan bir planlama yapmak mümkün değil midir? Osmanlı mimarisinde caminin yanında irili ufaklı yapıların ve türbelerin hep birlikte bir külliye oluşturmakta olduğu bilinmiyor mu? Bunun için ulusal bir yarışma projesi açarak kullanılacak yapı malzemesini, rüzgar yönünü, güneşlenme yönünü, topoğrafyayı ve meclis silüetini göz önünde bulundurarak kaliteli bir proje üretilmesini hiç düşündünüz mü?
5. Bu çalışmalar yapılırken Mimarlar Odası'ndan ve üniversitelerin ilgili bölümlerinden görüş alınmakta mıdır?